

Vzdělávací oblast :

Člověk a příroda

Vyučovací předmět:

Zeměpis a Regionální a politický zeměpis

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu **Zeměpis** je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis pro 2. stupeň ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Základem vzdělávacího obsahu předmětu **Regionální a politický zeměpis** je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis pro 2. stupeň ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova k občanství ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Vyučovací předměty **Zeměpis a Regionální a politický zeměpis** umožňují žákovi poznávat procesy probíhající v přírodě, jejich příčiny a důsledky, závislost člověka na přírodě a vlivy člověka na stav životního prostředí. Kromě přírodovědného charakteru má zeměpis i význam společenský. Žák zde poznává také kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti různých regionů světa, učí se respektu k jiným kulturám. Proto byla do tohoto předmětu integrována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Výchova k občanství**. Téma *Mezinárodní vztahy a globální svět* je zařazeno do 8. ročníku předmětu **Regionální a politický zeměpis**.

Časová dotace:

Zeměpis

6. ročník – 2 hodiny

7. ročník – 2 hodiny

8. ročník – 0 hodin

9. ročník – 2 hodiny

Regionální a politický zeměpis

6. ročník – 0 hodin

7. ročník – 0 hodin

8. ročník – 2 hodiny

9. ročník – 0 hodin

Organizace výuky:

Výuka probíhá formou dvouhodinového bloku jednou týdně převážně v odborné učebně.

Řád učebny zeměpisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie –viz oddíl Charakteristika ŠVP kapitola 2 a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět Zeměpis a Regionální a politický zeměpis):

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
KOMPETENCE K UČENÍ <ul style="list-style-type: none">- při písemném i ústním projevu správně využívá geografické pojmy- pracuje s informacemi, interpretuje získané informace- provádí samostatná pozorování a měření, vyvozuje závěry, dává jevy do souvislostí	<ul style="list-style-type: none">- zadáváme úkoly, při kterých je žák nucen pracovat samostatně i ve skupinách, zpracovávat a prezentovat výsledky své práce- učíme žáky vyhledávat informace z různých zdrojů (internet, učebnice, atlasy, encyklopedie..), zpracovávat je, posuzovat jejich objektivitu, vyvozovat závěry- umožňujeme žákovi samostatně pozorovat a experimentovat, plánovat a organizovat realizaci úkolu
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ <ul style="list-style-type: none">- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními ověřuje získané znalosti v praxi- formuluje přesně a jasně problém, navrhuje postup jeho řešení- vyhledává informace k řešení problémů- využívá matematických postupů- studuje problém jako celek, je si vědom provázanosti zeměpisu s dalšími předměty (matematika, fyzika, přírodopis...)- používá osvojené metody řešení geografických problémů i v dalších oblastech (je-li to pro danou oblast vhodné a možné)	<ul style="list-style-type: none">- zadáváme problémové úkoly, které umožňují využití získaných poznatků- učíme žáky postupu řešení problémů- dáváme prostor pro nápady žáků, které se vztahují k řešení zadaného problému- umožňujeme přístup k různým zdrojům informací- zařazujeme úkoly, při kterých žáci musí využívat poznatky jiných oborů- vedeme žáky k aplikaci geografických poznatků v praxi- sledujeme, zda žáci řešení problému zvládají, v případě týmové spolupráce dohlížíme na efektivitu práce

<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen výstižného a souvislého písemného i ústního projevu - obhájí svůj názor logickými argumenty - využívá informační a komunikační prostředky a technologie - aktivně pracuje s různými typy textů a obrazových záznamů (tabulky, grafy, mapy...), interpretuje takto získané informace 	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky vyjadřovat své myšlenky přesně a v logickém sledu, jak v ústní, tak i v písemné formě - klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu - vedeme žáky k vyjádření vlastního názoru opřeného o logické argumenty, poskytujeme prostor pro obhajobu názoru - učíme žáky přijímat názory druhých - vedeme žáky ke správné komunikaci i prostřednictvím dalších komunikačních prostředků – např. email
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje v týmu, přebírá zodpovědnost za svěřenou práci, kriticky ji hodnotí - dodržuje pravidla stanovená pro týmovou práci - pomáhá ostatním členům týmu, vytváří pozitivní atmosféru ve skupině - dodržuje pravidla diskuse, respektuje různá stanoviska, objektivně hodnotí 	<ul style="list-style-type: none"> - volíme takové formy práce, které vyžadují od žáků vzájemnou kooperaci - učíme vytvářet pravidla při práci v týmu - vedeme žáky k přijetí odpovědnosti za výsledek celé skupiny - volíme různorodou skladbu skupin, která žáky nutí k zamyšlení nad kvalitami členů týmu, vhodnému rozdělení práce vzhledem k možnostem členů a vzájemnému respektu
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě získaných znalostí respektuje a chápe jiné kultury, vnímá možnosti obohacení kultury vlastní - rozumí přírodním zákonitostem, chápe možné narušení ekosystémů vlastním neuváženým zásahem, seznamuje se se zásadami ekologického chování - zná zákonitosti přírodních procesů, při situacích ohrožujících život člověka je schopen poskytnout pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s odlišnými kulturami - upozorňujeme na odlišné způsoby chování v jiné kultuře a vysvětlujeme příčiny - vedeme k úctě a respektu vůči jiným kulturám - vedeme k uvědomění si a přijetí odpovědnosti za své chování vůči životnímu prostředí - učíme, jak se chovat v mimořádných situacích, jak předvídat jejich vývoj a v rámci svých možností pomáhat

<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně a bezpečně používá vybavení učebny a školní pomůcky - dodržuje předepsané pracovní postupy 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky se zásadami práce v učebně a používání školních pomůcek - vyžadujeme dodržování stanovených zásad a dohlížíme na ně - vedeme žáky k přenesení získaných pracovních návyků do praktického života
---	--

Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova

1.1. Rozvoj schopností poznávání – žáci při výuce a práci s geografickými materiály procvičují schopnost smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednost zapamatování, osvojují si různé styly učení

1.2. Sebeorganizace – při práci ve skupině a samostatné práci se učí organizovat a správně využívat svůj čas, plánovat splnění úkolu v krocích a kontrolovat jeho splnění

1.3. Mezilidské vztahy – při jednání ve třídě je žák veden k dodržování zásad slušného jednání, prokazování respektu ostatním, pomáhá slabším spolužákům

1.4. Komunikace – žák je veden k osvojení schopnosti naslouchat ostatním, dodržovat pravidla komunikace

1.5. Kooperace – při práci ve skupině se žák střetává s jinými názory na řešení, hledá kompromisy, přebírá odpovědnost za výsledek skupiny

2. Výchova demokratického občana

2.1. Občan, občanská společnost a stát – fungování demokratického systému, respekt k minoritám

2.2. Formy participace občanů v politickém životě – význam voleb v demokratické společnosti, volební systémy

2.3. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – postavení občana v demokracii a diktatuře, možnosti fungování anarchie

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

3.1. Objevujeme Evropu a svět – ČR jako součást Evropy, evropské krajiny, pozice Evropy v ostatním světě, Evropská unie jako nadnárodní organizace, její fungování a postavení ČR v ní

3.2. Jsme Evropané - ČR a Evropa na křesťanském civilizačním základu, národnostní, náboženské a ekonomické problémy v Evropě, pozice a možnosti občana ČR v Evropské unii

4. Multikulturní výchova

4.1. Kulturní diference – základy naší kultury (kdo jsme a odkud pocházíme), jiná etnika, se kterými žijeme, jejich původ, zvláštnosti, možnosti obohacení naší kultury, příčiny problémů pramenících z etnické různorodosti v ČR, v Evropě i ve světě

4.2. Etnický původ – základní informace o různých etnických skupinách žijících v ČR

5. Enviromentální výchova

5.1. Ekosystémy – rozmístění ekosystémů na Zemi, jejich fungování, zásahy člověka, význam zachování ekosystémů a druhové pestrosti pro život a rovnováhu na Zemi

5.2. Základní podmínky života – příčiny a stav znečištění životního prostředí v ČR i ve světě, význam zachování funkčnosti jednotlivých složek krajinné sféry (např. eroze půdy x půda jako zdroj obživy), přírodní zdroje – využití, vyčerpatelnost, vliv na životní prostředí

5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí – dopady činnosti člověka na životní prostředí, ochrana přírody – historie u nás a ve světě, chráněná území v ČR, zakotvení ochrany přírody v právním řádu ČR

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis

6. a 7. ročník

Tématické okruhy: **MAPA - OBRAZ ZEMĚ** **PLANETA ZEMĚ**

Výstupy z RVP: žák

1. Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, statistických a dalších informačních zdrojů.
2. Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.
3. Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.
4. Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">- vysvětlí, co znázorňuje mapa, jaké je její využití. Umí vytvořit jednoduchou mapu- získání základních dovedností práce s mapou (orientuje mapy v terénu, vypočítá vzdálenosti, čte z mapy- podá vlastními slovy důkazy o kulatosti Země- ovládá určení zeměpisné polohy a rozumí souvisejícím pojmům (poledníky, rovnoběžky, zem. šířka, délka...). Rozliší na mapě a globu	<p>Mapa – obraz Země</p> <p>Práce s mapou</p> <p>Tvar a rozměry Země</p> <p>Určování zeměpisné polohy</p> <p>Pohyby Země – otáčení kolem</p>	<p>Časové zařazení učiva: 6. ročník září - prosinec</p>	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<p>jednotlivé polokoule</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí důsledky otáčení Země kolem osy a oběhu kolem Slunce, chápe existenci časových pásem a umí určit čas v různých zem. délkách - vyjmenuje součásti sluneční soustavy, popíše postavení Země ve vesmíru - má základní znalosti o Měsíci, vysvětlí zatmění Měsíce a slapové jevy 	<p>osy, oběh kolem Slunce</p> <p>Země jako součást vesmíru</p> <p>Měsíc</p>		

Tématický okruh: PŘÍRODNÍ SLOŽKY A OBLASTI ZEMĚ

Výstupy z RVP:

1. Přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z grafů, diagramů a dalších informačních zdrojů.
2. Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině.
3. Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.
4. Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost.

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje jednotlivé části, chápe souvislost s dalšími jevy (zemětřesení, sopečná činnost) - vysvětlit příčiny pohybu litosferických desek, vzniku a zániku zemské kůry, vzniku pohoří a sopečné činnosti - dokáže určit typ krajiny v závislosti na nadmořské výšce a výškových rozdílech v krajině - umí správně používat základní hydrologické pojmy, vlastními slovy vysvětlí oběh vody v přírodě, chápe význam vody pro život na Zemi, porovnává jednotlivé zásoby vody na Zemi - vyjmenuje složky atmosféry 	<p>Stavba Země</p> <p>Pohyby litosferických desek a jejich důsledky</p> <p>Členění povrchu podle výškových rozdílů a nadmořské výšky</p> <p>Voda na Zemi (zásoby vody v oceánech a mořích, vodstvo na pevnině)</p> <p>Atmosféra</p>	<p>Časové zařazení učiva: 6. ročník leden - duben</p>	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním pojmům z klimatologie a meteorologie, vysvětlí, co udávají meteorologické prvky - vysvětlí pojem podnebí a podnebný pás, vymezí je na mapě - vysvětlí, co je to půda a jak vzniká, rozliší půdní druh a půdní typ, podle půdních horizontů určí hlavní půdní typy mírného pásu - vysvětlí závislost rozšíření přírodních krajin (vegetačních pásů) na přírodních podmínkách, vyjmenuje jednotlivé přírodní krajiny na Zemi, charakterizuje je, ukáže na mapě a zařadí do podnebného pásu. Je schopen uvést příklady hospodářského využití, chápe nutnost ochrany narušených oblastí - zná zásady bezpečného chování za mimořádných situací 	<p>Počasí a jeho předpověď</p> <p>Podnebí a podnebné pásy</p> <p>Pedosféra</p> <p>Polární kraje Tundra Jehličnaté a listnaté lesy Stepi Subtropické rostlinstvo Pouště Savany Tropické pralesy Výškové vegetační stupně Mimořádné situace (povodně, zemětřesení, požáry)</p>		<p>Environmentální výchova 5.1</p>

Tématický okruh: ZEMĚPIS SVĚTADÍLŮ A OCEÁNŮ

Výstupy z RVP:

1. *Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.*
2. *Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.*
3. *Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů a vybraných makroregionů světa a vybraných modelových států.*
4. *Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.*
5. *Vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.*

Austrálie, Oceánie, Antarktida

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy kontinent a světadíl, dokáže je navzájem porovnávat podle rozlohy - popíše polohu Austrálie na Zemi (polokoule, sousední oceány), porovná velikost Austrálie s ostatními světadíly, zná významné ostrovy, moře atd., umí je ukázat na mapě - podle mapy popíše povrch a vodstvo světadílu, významné celky a řeky zvládne zakreslit do slepé mapy, vysvětlí rozmanitost podnebí na kontinentu – teplotní pásy, vliv nadmořské výšky - je schopen vyjmenovat vegetační pásy v Austrálii a popsat život v nich, vysvětlí závislost rozšíření přírodních krajin na podnebí a nadmořské výšce. Uvede příklady hospodářského využití přírodních krajin, dokáže uvést důvody pro ochranu vzácných ekosystémů - popíše rasové složení australského obyvatelstva, vysvětlí příčiny přítomnosti bělochů a postavení původních obyvatel - vysvětlí rozdíl mezi Austrálií a Australským svazem, dokáže posoudit 	<p>Pevniny a oceány</p> <p>Poloha, rozloha a členitost Austrálie</p> <p>Povrch, podnebí a vodstvo</p> <p>Rostlinstvo a živočišstvo</p> <p>Objevování a obyvatelstvo Austrálie</p> <p>Australský svaz</p>	<p>Časové zařazení učiva: 6. ročník květen - červen</p>	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<p>hospodářskou vyspělost státu, zná významná města</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí oblast Oceánie na mapě, vysvětlí vznik a původ ostrovů. U Havajských ostrovů a Nového Zélandu zná hl. město. - určí polohu Antarktidy na Zemi (polokoule, sousední světadíly a oceány), porovná velikost světadílu s ostatními, popíše životní podmínky na Antarktidě, zdůvodní význam zákazu hosp. využití Antarktidy 	<p>Tichý oceán a Oceánie</p> <p>Život v Antarktidě</p>		

Afrika, Amerika, Asie

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - viz. Austrálie - vyjmenuje rasy žijící v Africe, určí jejich rozmístění v oblastech Afriky, vysvětlí příčiny a důsledky migrace - zná významné africké státy, umí určit jejich polohu v rámci světadílu, vystihne znaky typické pro jednotlivé oblasti - viz. Austrálie - - vyjmenuje rasy žijící v Americe, určí jejich rozmístění v oblastech Ameriky, vysvětlí příčiny tohoto rozmístění a rasového složení - charakterizuje jednotlivé regiony USA, využívá tematických map, dokáže posoudit hospodářskou vyspělost země a její význam v celosvětové politice - zdůvodní nerovnoměrné rozmístění obyvatel, vysvětlí současné složení obyvatelstva Kanady (důsledek – úřední jazyky), posoudí hospodářskou 	<p>Poloha, rozloha a členitost Afriky Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelé Afriky – rasy, národy, migrace a hlad jako globální problém, konflikty Oblasti Afriky – severní arabská, tropická, jižní</p> <p>Poloha, rozloha a členitost Ameriky Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelstvo Ameriky</p> <p>USA</p> <p>Kanada</p>	<p>Časové zařazení učiva: 7. ročník září – listopad</p> <p>Časové zařazení učiva: 7. ročník prosinec – únor</p>	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<p>úroveň a možnosti průmyslu (práce s tematickou mapou), vysvětlí vztah mezi Kanadou a Velkou Británií</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí střeđoamerické regiony, chápe jeho historický vývoj, porovná hosp. vyspělost států a možnosti jejich příjmů - vymezí jihoamerické regiony na základě přírodních a hospodářských poměrů, určí vyspělé státy porovnává podmínky života v J. a S. Americe - viz. Austrálie - vyjmenuje rasy žijící v Asii a vymezí jimi obývané regiony, vysvětlí rozmístění obyvatel na kontinentu s vazbou na přírodní poměry a porovná s osídlením ve starověku, objasní příčiny přelidnění některých regionů, rozlišuje jednotlivá náboženství a chápe s tím související způsob chování obyvatel regionů, vnímá rozdílnou hosp. vyspělost jednotlivých zemí - je schopen vymežit na mapě asijské regiony na základě jejich polohy, orientuje se na politické mapě Asie a podle ní zařazuje do regionů jednotlivé státy 	<p>Střeđoamerické regiony</p> <p>Jihoamerický region</p> <p>Poloha, rozloha a členitost Asie Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelstvo Asie</p> <p>Rozdělení Asie</p> <p>Blízký východ</p>	<p>Časové zařazení učiva: 7. ročník březen - červen</p>	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí region na mapě, zná státy, které region zahrnuje a vybraná hl. města (platí u všech dalších regionů), charakterizuje společně i rozdílné znaky regionu (např. náboženství, chápe příčiny místních konfliktů a uvědomuje si jejich nebezpečí pro okolní svět (terorismus) - vysvětlí příčiny bohatství regionu v souvislosti s těžbou ropy, určí konfliktní státy - vysvětlí příčiny napětí v oblasti - vysvětlí příčiny a ekolog. důsledky vysychání Aralského jezera - na příkladech vysvětlí vliv náboženství na každodenní život, vymezí turisticky atraktivní oblasti v souvislosti s přírodními poměry - porovnává hosp. úroveň jednotlivých států, objasní příčiny hosp. úspěchu „asijských tygrů“, vymezí státy turisticky atraktivní - vymezí státy hosp. vyspělé a zaostalé, uvede příklady zaměření průmyslové výroby ve vyspělých státech a kulturní zvláštnosti regionu 	<p>Střední východ</p> <p>Zakavkazko Střední Asie</p> <p>Jižní Asie</p> <p>Jihovýchodní Asie</p> <p>Východní Asie</p>		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Regionální a politický zeměpis

8. ročník

Tématický okruh: ZEMĚPIS SVĚTADÍLŮ A OCEÁNŮ

Výstupy z RVP:

6. *Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.*
7. *Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.*
8. *Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů a vybraných makroregionů světa a vybraných modelových států.*
9. *Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.*
10. *Vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.*

Evropa

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - viz. Austrálie - rozdělí Evropu do oblastí na základě národnostní, jazykové a náboženské - vymezí regiony na mapě, zařadí do něj příslušné státy - vymezí jejich společné znaky i jedinečnost každého z nich (např. významné památky, průmyslová odvětví...) - přiřadí názvy hlavních a dalších významných měst ke státu - posuzuje hospodářskou vyspělost regionů i jejich další potenciál (práce s tématickými mapami) - vymezí možné konfliktní oblasti a pokusí se objasnit příčiny nestability v regionu 	<p>Poloha, rozloha a členitost Evropy Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelé Evropy – národy, jazyky, náboženství. Oblasti Evropy – jižní, západní, severní, jihovýchodní, východní</p>	<p>Časové zařazení učiva: 8. ročník září – leden</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 3.1, 3.2</p>

Tématický okruh: STÁT JAKO SPOLEČENSKÝ, POLITICKÝ A HOSPODÁŘSKÝ ÚTVAR MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Výstupy z RVP:

- 1. Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.*
- 2. Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.*
- 3. Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy.*
- 4. Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.*
- 5. Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.*
- 6. Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání.*

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - uvede znaky suverénního státu, rozumí pojmu státní hranice, vysvětlí, jak je vytvářena - zná přibližný počet států na Zemi - vysvětlí rozdíl mezi státem unitárním a federativním, uvede příklady států s různými typy správního členění - podle hlavního představitele a jeho pravomocí v zemi rozliší monarchii a republiku, uvede příklady států s různými typy státního zřízení, vysvětlí rozdíl mezi diktaturou a demokracií - objasní příčiny sdružování států do mezinárodních organizací, uvede příklady významných světových organizací s důrazem na ty, ve kterých je začleněna ČR - pomocí mapy vyjmenuje členské státy EU, určí dobu a důvody jejího vzniku, vysvětlí výhody a nevýhody členství v této nadnárodní organizace, vyjmenuje a pozná hlavní symboly EU - vysvětlí poslání této organizace, výhody i závazky plynoucí ze 	<p>Suverénní stát</p> <p>Správní členění státu</p> <p>Státní zřízení a politický systém státu</p> <p>Mezinárodní organizace</p> <p>Evropská unie</p> <p>Severoatlantická aliance</p> <p>Organizace spojených</p>	<p>Časové zařazení učiva: 8. ročník únor - duben</p>	<p>Výchova demokratického občana 2.1, 2.2. 2.3</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 3.1, 3.2</p>

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<p>členství v organizaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příčiny založení organizace v souvislosti s tehdejší situací a její současné poslání, aktivity a možnosti ovlivnit současné dění na světě - vymezí současné konfliktní oblasti světa, objasní příčiny nestability - na politické mapě vymezí oblasti, ve kterých došlo nebo může v budoucnu dojít ke změnám (vznik nových států) 	<p>národů</p> <p>Ohniska politických, národnostních a náboženských konfliktů, Nové státy na mapě světa</p>		<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 3.1</p>

Tematický okruh: OBYVATELSTVO SVĚTA

Výstupy z RVP:

1. Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
2. Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
3. Uvede některé přírodní globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.
4. Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">- určí současný počet obyvatel na Zemi- na příkladech vysvětlí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatel, vysvětlí, proč je přelidnění některých oblastí chápáno jako globální problém- rozumí demografickým a geografickým ukazatelům – přirozený přírůstek, střední délka života, hustota zalidnění, migrace, imigrace, emigrace- vyjmenuje lidské rasy a míšence ras, charakterizuje je na základě vnějších tělesných znaků, pomocí map určí jejich rozmístění na světě,	<p>Rozmístění obyvatelstva na Zemi</p> <p>Rasy, národy, jazyky, náboženství</p>	<p>Časové zařazení učiva: 8. ročník květen - červen</p>	<p>Multikulturní výchova</p>

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<p>vysvětlí příčiny vzniku rasismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem národ - charakterizuje základní světová náboženství, na příkladech uvádí vliv náboženství na život lidí, přínos jiné kultury pro nás - uvede příklady projevů globalizace, její klady a zápory v souvislosti se stíráním kulturní pestrosti - vysvětlí pojmy sídlo, vesnice, město, urbanizace, aglomerace, konurbace a megalopolis, uvede příklady a vysvětlí vztah sídlo – přírodní a společenské podmínky 	Sídla		4.1

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis

9. ročník

Tématický okruh: ČESKÁ REPUBLIKA

Výstupy z RVP:

1. Hodnotí a porovnává přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu.
2. Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.
3. Vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydliště nebo školy.
4. Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">- charakterizuje polohu ČR v rámci Evropy, porovná její velikost a počet obyvatel se sousedními státy- vyjmenuje státní útvary, které se vystřídaly v průběhu staletí na našem území, srovná jejich územní rozlohu se současným stavem- popíše vývoj reliéfu v jednotlivých geologických etapách, významné geomorfologické celky zakreslí do slepé mapy	Poloha ČR Historický vývoj ČR Povrch ČR	Časové zařazení učiva: 9. ročník září - únor	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 3.1, 3.2

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - zařadí území ČR do příslušného podnebného pásu, objasní působení různých vlivů na podnebí v ČR, vymezí na mapě podnebné oblasti - správně používá pojmy povodí, úmoří, rozvodí - vymezí a pojmenuje na mapě 3 úmoří, ke kterým patří území ČR - do mapy zakreslí významné řeky, jezera, přehradní nádrže a místa výskytu podzemních vod - popíše příčiny budování vodních děl u nás a jejich přínosy, popř. negativa - na vhodných příkladech doloží dlouhou tradici českého lázeňství a jeho přínosy - určí způsob diagnostiky půdního druhu a typu, vyjmenuje a na mapě lokalizuje nejrozšířenější půdní druhy a typy ČR, zhodnotí možnosti jejich využití v zemědělství - zařadí území ČR do příslušného vegetačního pásu, vysvětlí vliv výškové stupňovitosti, určí přirozenou skladbu lesů a vysvětlí 	<p>Podnebí ČR</p> <p>Vodstvo ČR</p> <p>Půdy ČR</p> <p>Rostlinstvo ČR Ochrana přírody</p>		<p>Environmentální výchova 5.3</p>

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<p>důvody, které vedly ke změně skladby lesů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí hlavní chráněná území v ČR, lokalizuje je na mapě a určí způsob jejich ochrany - určí skladbu obyvatel podle demografických ukazatelů - uvede příklady národnostních menšin zde žijících a pokusí se na historickém základě objasnit jejich přítomnost - vyjmenuje nejrozšířenější církve u nás - lokalizuje významná sídla na mapách, objasní rozmístění sídel v historické souvislosti - určí celkovou orientaci českého hospodářství v současnosti i v minulosti, určí perspektivní obory a zhodnotí předpoklady, které pro ně ČR má - posoudí a porovná dopravní strukturu a úroveň komunikací s ostatní Evropou - zhodnotí možnosti rozvoje cestovního ruchu v ČR, určí a charakterizuje významné lokality 	<p>Obyvatelstvo ČR</p> <p>Sídla ČR</p> <p>Hospodářství ČR</p> <p>Administrativní členění ČR</p> <p>Místní region</p>		<p>Multikulturní výchova 4.1, 4.2</p>

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<p>pro cestovní ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapě kraje ČR, zná krajská města - porovná význam a pozici jednotlivých krajů ČR, zhodnotí přednosti a možnosti rozvoje každého z nich - vymezí místní region na základě zvolených kritérií - zhodnotí jeho přírodní, hospodářské a kulturní poměry, přednosti a nedostatky vzhledem k okolním regionům 			

Tématický okruh: SVĚTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Výstupy z RVP:

1. Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.
2. Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">- rozdělí hospodářství podle sektorové struktury, s porozuměním používá pojmy primér, sekundér, terciér, kvartér, vysvětlí zaměření jednotlivých sektorů a jejich význam pro fungování společnosti- vymezí hlavní průmyslové oblasti světa, rozdělí průmysl podle zaměření na jednotlivá odvětví a vysvětlí, jaké faktory ovlivňují územní rozmístění jednotlivých odvětví- s pomocí map lokalizuje hlavní surovinové a energetické zdroje- vysvětlí hlavní úkoly zemědělství, vymezí hlavní zemědělské oblasti světa, vysvětlí, jaké faktory ovlivňují územní rozmístění zemědělských	Struktura a význam hospodářství Průmysl Zemědělství	Časové zařazení učiva: 9. ročník březen - duben	

Tématický okruh: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Výstupy z RVP:

1. Porovnává různé krajiny jakou součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.
2. Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů
3. Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.
4. Uvede některé přírodní globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.
5. Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni.

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">- rozlišuje a správně užívá pojmy krajina, krajinná sféra, životní prostředí, ekosystém, přírodní a kulturní krajina, objasní funkce různých typů krajin- na příkladu konkrétní krajiny určí biotické, biotické a společenskohospodářské složky krajiny a jejich prvky- na mapě přírodních krajin vymezi rozmístění jednotlivých ekosystémů, stručně je charakterizuje a vysvětlí příčiny vzniku šířkové pásmovitosti- popíše vliv činnosti člověka i přírodních procesů na krajinu a životní prostředí	<p>Krajina a životní prostředí</p> <p>Přírodní globální problémy současného světa</p>	<p>Časové zařazení učiva: 9. ročník květen - červen</p>	<p>Environmentální výchova 5.1, 5.2, 5.3</p>

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem „globální“, uvede příklady globálních problémů, stanoví jejich příčiny i možné důsledky, posoudí možnosti nápravy na úrovni celosvětové i lokální 			